

HARGITA MEGYE OKTATÁSI HELYZETÉNEK ALAKULÁSA 2000 ÉS 2020 KÖZÖTT

THE EDUCATIONAL SITUATION IN HARGHITA COUNTY BETWEEN 2000 AND 2020

SZÁSZ MÁRIA-MAGDOLNA

Debreceni Egyetem, Magyarország/ KAM – Regionális és Antropológiai
Kutatások Központja, Csíkszereda, Románia
szaszmaria@gmail.com

Összefoglalás

A tanulmány Hargita megye oktatási helyzetét vizsgálja a 2000 és 2020 közötti periódusra vonatkozóan a következő témákban: infrastrukturális adottságok, az oktatási intézmények számának változása, falusi és városi iskolák aránya, az iskolák tantermeinek számbéli változása, a diáklétszám alakulása, a diákok tanulási nyelv szerinti megoszlása, a számítógépek és informatikai berendezések számbéli alakulása, a didaktikai személyzet számának alakulása, valamint városi és falusi környezetben tanítók arányát. A tanulmány kiindulópontja az, hogy egy megye vagy térség oktatási helyzetének feltárásában meghatározó a társadalmi-intézményi feltételek vizsgálata.

Kulcsszavak: oktatás, változási trendek, rurális iskolák, Hargita megye

Bevezető

Az iskola, oktatás állandó napirenden lévő téma a szakirodalomban, a közéletben, a sajtóban és a hétköznapi társalgásokban egyaránt. Az emberek többsége közvetlenül vagy közvetve, de érintett a témában. Romániában, az 1989-es rendszerváltás követően nagyon sok hátránnyal, hiánnyal kellett szembe nézzenek az iskolák, így ezek fejlesztése fontos célként jelent meg már helyi szinten az oktatási intézményekben és fejlesztési stratégiákban. Az iskola infrastruktúrájának helyzete,

szükséges didaktikai eszközök aránya, a diáklétszám alakulása, a didaktikai személyzet aránya mind olyan fontos tényezők, amelyek nagyban meghatározzák az oktatás helyzetét. A székelyföldi térségben, főként a rurális környezetben, az iskolák nagyon sok nehézséggel küszködnek és a fennmaradásuk sok esetben kérdésessé válik.

Jelen tanulmányban Hargita megye oktatási helyzetét vizsgálom a 2000 és 2020 közötti periódusra vonatkozóan. Első körben az infrastrukturális adottságokat elemzem, továbbá azt, hogy 2000-től milyen mértékben változott az oktatási intézmények száma, valamint a falusi és városi iskolák aránya. Továbbá az iskolák tantermeinek számbéli változását elemzem, hogy a számok miként alakultak a vizsgált periódusban. A diáklétszám kapcsán elemzem, hogy 2000-hez képest milyen mozgás figyelhető meg. Ezt követően a diákok tanulási nyelv szerinti megoszlását vizsgálom, kitérve a román és magyar nyelvű osztályba iratkozó diákok arányára. Továbbá a számítógépek és informatikai berendezések számbéli alakulását vizsgálom. Végül a didaktikai személyzet számának alakulását, valamint a városi és falusi környezetben tanítók arányát elemzem. Ez a munka csupán egy kis része a Hargita megyei oktatási helyzet feltárásának, a meghatározó társadalmi-intézményi feltételek vizsgálatának.

Elméleti kontextus

Az ezredforduló óta egyre több országban szemléleti és gyakorlati fordulat figyelhető meg a rurális iskolákkal kapcsolatban. Ennek legfontosabb célja a rurális iskolák helyzetének újraértelmezése, valamint a társadalmi szerepüknek az újragondolása (McCracken, Miller 1988; Miller, Bruce 1995; Roberts 2013; Lingam, Lingam, Raghuwaiya 2014; Corbett, Helmer 2017). A rurális iskolák újrapozicionálásának kérdésével – és az ezzel kapcsolatos kezdeményezésekkel – a székelyföldi térségben még nagyon kismértékben foglalkoztak. Ilyen például Biró A. Zoltán és Bodó Julianna (2020) a csíkszeredai KAM – Regionális és Antropológiai Kutatások Központjának munkatársai által végzett, oktatási tematikájú kutatások eredményeit összefoglaló anyaga. A tanulmány rávilágít arra, hogy a kutatási eredmények milyen tapasztalatokat kínálnak a vidéki térségben működő oktatási intézmények társadalmi szerepének újrapozicionálása szempontjából. A szerzőpáros szerint a kutatásokban fontos lenne az oktató intézmények szerepét, illetve az iskolák és társadalom kapcsolatát a térségi társadalom működésének jellemzői felől közelíteni meg (Biró – Bodó, 2020). Biró A. Zoltán és Sárosi-Blága Ágnes (2018) szintén olyan székelyföldi

kutatási programok eredményeit foglalták össze, amelyek a rurális iskolák helyzetével, társadalmi pozícionálásuk újragondolásának feltételeivel kapcsolatosak. Egy másik tanulmányban Sárosi-Blága Ágnes (2018) az erdélyi magyar iskolák jelenlegi és korábbi vezetői körében végzett adatfelvétel alapján a rurális környezetben működő iskolák helyzetének elemzésével foglalkozik. Többek között bemutatja az intézményvezetőknek az iskola működését meghatározó fontos aktorokhoz való viszonyulását, továbbá az együttműködési, partnerségi lehetőségekhez való viszonyulásokat (Sárosi-Blága, 2018).

A továbbiakban Biró és Sárosi-Blága (2018) valamint Biró és Bodó (2020) munkái alapján összefoglalom a rurális iskolák helyzetének társadalomtörténeti előzményeit, működési modelljének főbb jellemzőit. A rurális környezetben működő székelyföldi iskolák (de lényegében a romániai falusi iskolák) több nehézséggel is küzdenek. Ennek több oka is van. Az egyik bizonyára az, hogy a romániai iskolarendszer nagyon sok fejlesztési hiányt és hátrányt halmozott fel és igazából örökölt az 1989 előtti időszakból. Másik ok feltehetően, hogy az 1989 utáni szabályozási gyakorlat a rurális iskolák fejlesztésének érdekében keveset tett. Az 1989-es hátrányok és hiányok leküzdésének legfontosabb lépése az infrastruktúra felújítása volt, így az oktatás didaktikai-tartalmi fejlesztése háttérbe szorult. A rurális iskolákra jellemző a tanulói létszámok folyamatos csökkenése, ami demográfiai okoknak, vagy a városi iskolák elszívó erejének tudható be. Mindez a kis- és közepes nagyságú településeken működő iskolák bezárását vonhatja maga után. Ez negatívan befolyásolja a település külső és belső megítélését, működését, illetve a településfejlesztés esélyeit is. A rurális iskolák kedvezőtlen tényezői a fokozatos intézményi szerepvesztést, a humán erőforrás leépülését és a presztízscsökkenést vonja maga után, ami a rurális falvak elsorvadását eredményezheti. A rurális iskolák újrapozicionálása, új funkciókkal való kibővítése és új lokális társadalmi szerepek kialakítása esélyt adhat a rurális iskolák fennmaradására és működésére (Biró – Sárosi-Blága, 2018). A rurális térségekben működő kisebb iskolákat a társadalom gyakran hasonlítgatja a városi iskolákkal, ezzel is hangot adva a városi környezet előnyeinek és a rurális környezet hátrányainak. Egyértelmű, hogy a rurális környezetben működő iskolák nem tudnak olyan eredményeket hozni, mint a városi környezetben működő oktatási intézmények, így ezek folyamatosan negatív megítélést kapnak, amelyeket a mindennapi tapasztalat is táplál. Ilyen például a tanulólétszám csökkenése, az infrastrukturális újítások hiánya, a didaktikai- és IKT eszközök felszereltségének minimális foka, a pedagógusok minimális kötődése a

településhez, valamint a tehetősebb családok gyerekeinek városi iskolába való járatása. Ezzel ellentétben a városi iskolákhoz folyamatos pozitív megítélés kapcsolódik, olyanok mint a magas osztálylétszámok, modern infrastruktúra és didaktikai eszközök, többféle lehetőség biztosítása a tanulásra stb. Ezáltal a rurális iskola, mint helyi intézmény lokális közösségi szerepe folyamatosan csökken és még kilátástalanabb helyzetbe kerül. Hiányzik annak tudatosulása, hogy egy rurális iskola a falusi társadalom szerkezetében igazából jóval többet jelent, mint oktatási intézmény (Biró – Sárosi-Blága, 2018). Tereptapasztalataim és eddigi térségi kutatásaim alapján mindezek felismerése és a rurális iskolák helyi szinten való átértékelése, helyi erőforrások hasznosítása által lehetőséget biztosíthatna a fennmaradásuknak. Ilyen értelemben a rurális iskolákba való szülői bevonódás mint erőforrás kihasználása segítségül szolgálhatna a rurális iskolák számára. Ehhez mentalitásváltásra, a szülői részről is odaadásra lenne szükség. Biró és Sárosi-Blága (2018) szerint az iskola és a társadalmi környezet rendszeres, partnerszintű együttműködése nincs jelen. Az a gyakori közvélekedés, hogy az iskola működtetése lényegében nem a lokális társadalom ügye, a lokális társadalomnak nincs beleszólása, ugyanis ez az állam felelőssége. Továbbá a pedagógus helyi szerepvállalása is egyre inkább hiányzik a rurális településekről, amelynek jelentős társadalomtörténeti hagyománya van és a társadalom elvárja ezt. Ugyanakkor a pedagógus részéről is elvárásként fogalmazódik meg, hogy a helyi aktorok támogassák az iskolát. Mindezek a viszonyulások a partnerség hiányára utalnak és gátolják a rurális iskolák fejlődését és a helyi társadalom elfogadását (Biró – Sárosi-Blága, 2018). Lényegében egy ellentmondás van az elvárások és a gyakorlat szintje között. A tantói szerep változása figyelhető meg. A rurális oktatás változtatásának legfontosabb kulcseleme a tanítói szerep hatékonyabb, szélesebb körű működtetésébe való befektetés (Biró – Sárosi-Blága – Szász – Kovács – Kovács, 2021). A rurális térségekben is adottak lehetnek a partneri viszonyok kialakításának feltételei az iskolák és a helyi társadalom között. Ennek megcélzása feltehetően az iskolát érintő szűkebb közösségben (pl. szülők) indulhat. A téma fontosságát az is jelzi, hogy az utóbbi időben egyre több olyan kutatás jött létre a székelyföldi térségben, amelyek az intézmények működési módjával, a pedagógus helyzetével, az oktatás társadalmi szerepével, vagy egyáltalán az oktatás és a térségi társadalom kapcsolatával foglalkoznak. Székelyföldi léptékben az iskola és oktatás kérdéskörével a csíkszeredai KAM – Regionális és Antropológiai kutatások központja már viszonylag hamar (Biró, 1984) kezdett foglalkozni. A térségi elemzések (Biró et al., 1994; Bodó, 2004; Túros, 2005,

2006; Biró – Ozsváth-Berényi, 2010; Biró – Bodó – Burus-Siklódi, 2015; Biró – Bodó, 2016, Szász, 2021, 2022; Szász–Sárosi-Blága, 2022) nagyon fontos tapasztalatainak számítottak, hogy a helyi társadalomnak az iskolához és tanuláshoz való viszonyát nagyban meghatározzák a társadalomtörténeti előzmények, valamint a kulturális mintázatok, a közösségi szempontból beívódott magatartásmodellek (Biró – Bodó, 2020).

A szülők befolyásolják gyerekeik iskolaválasztását és nem kompetenciacsomagokban gondolkodnak, hanem ragaszkodnak egyes szakokhoz és azon belül bíznak abban, hogy majd úgysem az iskolarendszerű képzésben fogják gyerekeik elsajátítani a szükséges tudást. A tapasztalatok azt mutatják, hogy folyamatosan erősödik a tanúlástól, iskolától való elfordulás (Biró – Bodó, 2020).

Elemzés

Az 1. számú táblázat Hargita megye oktatási intézményeinek számát mutatja a 2000, 2005, 2012 és 2020-as években. Azért választottam ezeket az éveket, hogy tudjam elemezni az 5-8 év alatt végbemenő változásokat. Az elemzésre kiválasztott évekből származó adatok forrása a Nemzeti Statisztikai Hivatal, Tempo Online Adatbázis. Amint az adatokból láthatjuk 2000-hez képest magas a visszaesés, ugyanis 2020-ban, Hargita megyében 130 oktatási intézményt számolhatunk, míg húsz évvel ezelőtt 598-at. Ennek okát feltehetően a népességszám csökkenésében (Hargita megye összlakossága 2005-ben 21382354, 2012-ben 20095996 és 2020-ban 19354339), a kisebb, falusi iskolák bezárásában és az iskolák összevonásában, központosításában kereshetjük. Amint láthatjuk, míg 2000-ben 138 városi és 460 falusi oktatási intézményt számolhattunk, addig már 2005-ben nagy a visszaesés, főként a falu tekintetében (1. táblázat). 2020-ra majdnem egyforma a városi és falusi oktatási intézmények aránya. Ez is igazolja azt a tényt, hogy a falusi iskolákból egyre több gyereket inkább bevisznek városi iskolákba, így a falusi iskolák folyamatosan elnéptelenednek. Ha megfigyeljük a változást 2000-hez képest 2020-ban 78,27 százalékos a csökkenés. Ez külön városi viszonylatban nézve 53,63 százalék, míg falu viszonylatban 85,66 százalék.

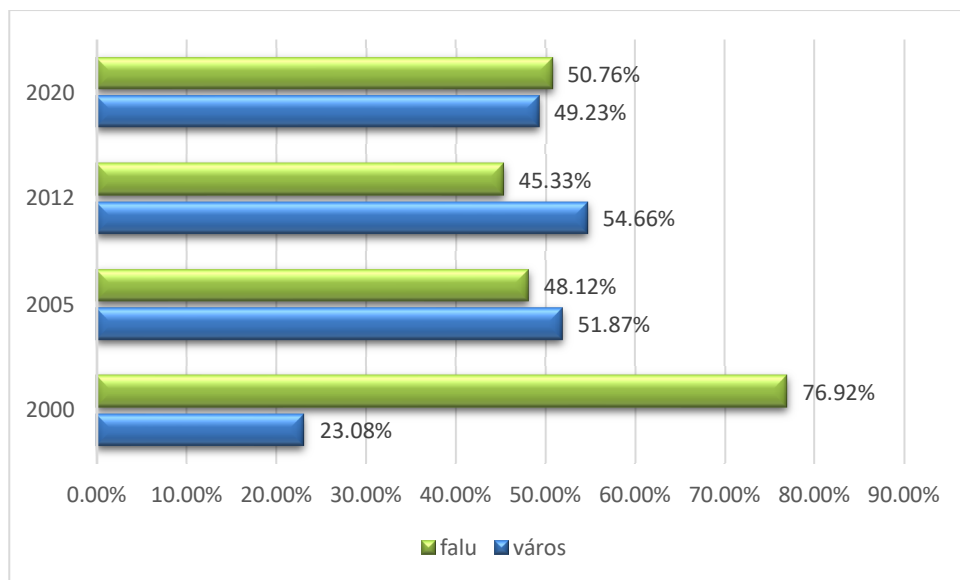
**1. számú táblázat: Hargita megye oktatási intézményeinek száma
a 2000, 2005, 2012 és 2020-as években**

Megye		2000	2005	2012	2020	2000-hez képest a 2020-as csökkenés (%)
Hargita	Össz.	598	160	150	130	78,27
	város	138	83	82	64	53,63
	falu	460	77	68	66	85,66

Forrás: Nemzeti Statisztikai Hivatal, Tempo Online Adatbázis alapján saját számítás

Ha az oktatási intézmények arányának százalékos formáját figyeljük meg, az 1. számú diagram is jól szemlélteti, hogy 2000-ben messzemenően magas a falusi iskolák megyén belüli aránya (76,92%), míg 2020-ra több mint 26 százalékot csökkent és közel fele-fele a városi és vidéki iskolák megyén belüli aránya.

1. számú ábra: Hargita megye oktatási intézményeinek megoszlása (%)

Forrás: Nemzeti Statisztikai Hivatal, Tempo Online Adatbázis alapján saját számítás

2. számú táblázat: Diáklétszám alakulása 2000, 20005, 2012 és 2020-ban

Évszám	2000	2005	2012	2020
Diáklétszám	64627	60877	55034	50056

Forrás: Nemzeti Statisztikai Hivatal, Tempo Online Adatbázis

Közel 23 százalékos (22,54%) visszaesés történt 20 év alatt a Hargita megye diáklétszámában 2020-ban 2000-hez képest.

3. számú táblázat: A diáklétszám alakulása 2020-ban 2000-hez képest (%)

Évszám	2000	2020
Diáklétszám aránya	100	77,45

Forrás: Nemzeti Statisztikai Hivatal, Tempo Online Adatbázis alapján saját számítás

Az iskolák tantermeinek számbéli alakulását figyelve (4. számú táblázat) azt látjuk, hogy bár az iskolaszám és a diáklétszám is csökken, az osztálytermek száma növekedési tendenciát mutat. 2000-hez képest 2020-ban közel 127 százalékos növekedést figyelhetünk meg. Ez a bővítés az infrastrukturális fejlesztéseknek tudható be, amelyek a mai napig nagyon fontos célként vannak kitűzve az oktatás területén.

4. számú táblázat: Az iskolák tantermeinek számbéli alakulása

	2000	2005	2012	2020	2000-hez képest a 2020-as növekedés (%)
Hargita megye	2369	2409	2220	3028	127,81

Forrás: Nemzeti Statisztikai Hivatal, Tempo Online Adatbázis alapján saját számítás

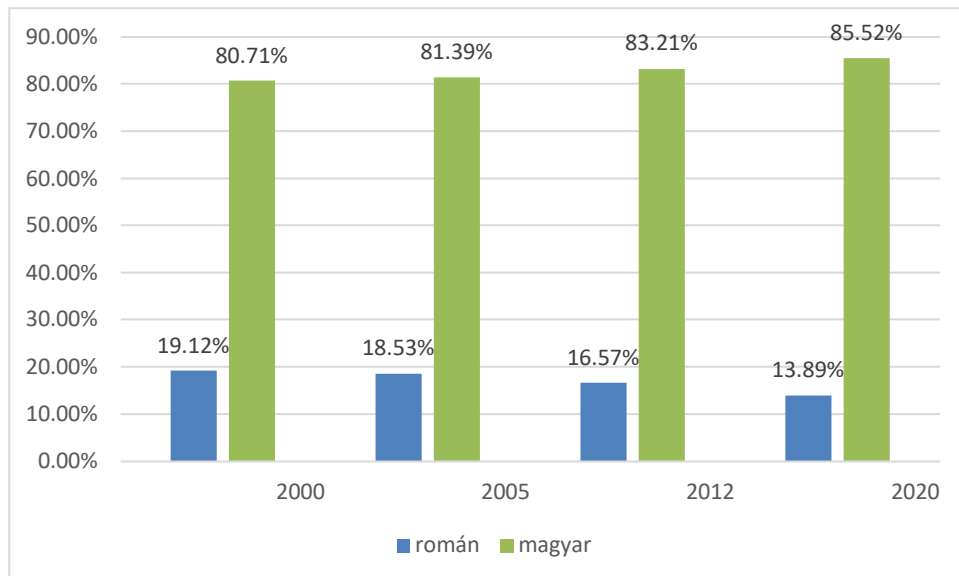
Ha az oktatási nyelv szerinti megoszlást nézzük azt láthatjuk, hogy Hargita megyében a magyar nyelven való oktatás a legelterjedtebb és ezt követi a román nyelv. Ahogyan a diáklétszám csökkent, ezek az adatok is nagymértékben csökkentek. Míg 2000-ben 12360 diák tanult román nyelven, addig 2020-ban 6954. Ezt láthatjuk a magyar nyelven tanulók körében is. 2000-ben 52162 diák tanult magyar nyelven, míg 2020-ban 42811-en (5. számú táblázat).

5. számú táblázat: A diákok tanulási nyelv szerinti megoszlása

	2000	2005	2012	2020	2000-hez képest 2020 (%)
román	12360	11285	9123	6954	43,74 csökkenés
magyar	52162	49553	45799	42811	17,93 csökkenés
német	16	25	0	0	93,75 csökkenés
török	0	0	112	0	0
roma	89	14	0	0	98,88 növekedés
angol	0	0	0	291	291 növekedés

Forrás: Nemzeti Statisztikai Hivatal, Tempo Online Adatbázis alapján saját számítás

Ha a román és magyar nyelven tanuló diákok arányát nézzük Hargita megyében, láthatjuk, hogy a román nyelven tanulók aránya csökkent az évek folyamán, ugyanis 2000-ben az össz. diákság 19,12 százaléka tanult románul, míg 2020-ban 13,89 százaléka. A magyar nyelven tanuló diákok aránya pedig némileg növekedett. Míg 2000-ben 80,71 százalékuk iratkozott magyar tannyelvű osztályba, addig 2020-ban 85,52 százalékuk (2. ábra).

2. számú ábra: Román és magyar nyelvű osztályba iratkozó diákok aránya

Forrás: Nemzeti Statisztikai Hivatal, Tempo Online Adatbázis alapján saját számítás

A magyar és román nyelven kívül megjelenő nyelvek a német, török, roma és angol, de ezek aránya nagyon minimális, ahogyan a 6. táblázatban is láthatjuk.

6. számú táblázat: A diákok tanulási nyelv szerinti megoszlása (%)

	2000	2005	2012	2020
román	19,12	18,53	16,57	13,89
magyar	80,71	81,39	83,21	85,52
német	0,02	0,04	0	0
török	0	0	0,20	0
roma	0,13	0,02	0	0
angol	0	0	0	0,58

Forrás: Nemzeti Statisztikai Hivatal, Tempo Online Adatbázis alapján saját számítás

A számítógépek és informatikai berendezések számszerű alakulását a 7. táblázat mutatja.

Míg 2001-ben nagyon alacsonynak mondható az iskolák informatikai berendezése, addig azt látjuk, hogy az évek folyamán ez fejlődött, gyarapodott. 2020 2001-hez képest közel 475 százalékos emelkedést mutat.

7. számú táblázat: A számítógépek és informatikai berendezések alakulása

Évszám	2001	2005	2012	2020	2000-hez képest a 2020-as emelkedés (%)
számítógépek és informatikai berendezések száma	1104	3184	4889	6344	474,63

Forrás: Nemzeti Statisztikai Hivatal, Tempo Online Adatbázis alapján saját számítás

A COVID-19 vírushelyzet bizonyára pozitívan hatott az informatikai eszközök további beszerzésére, ugyanis ezek használata még nagyobb szerepet kapott ebben az időszakban. 82,6 százalékos a növekedés aránya 2020-ban 2001-hez képest.

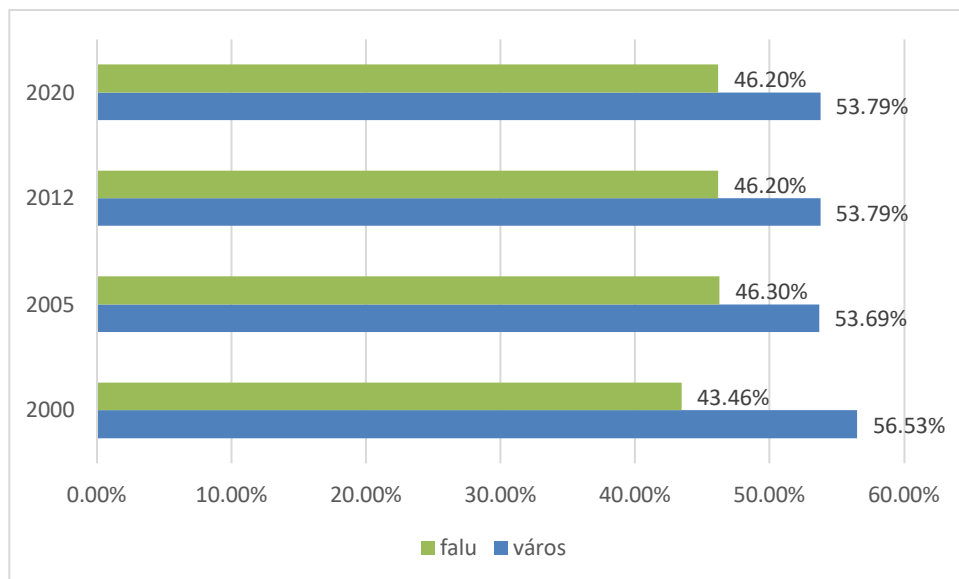
8. számú táblázat: A számítógépek és informatikai berendezések növekedésének aránya (%)

Évszám	2001	2020
Diáklétszám aránya	100	182,6

A didaktikai személyzet száma is csökkent a 20 év alatt. Míg 2000-ben 5119-en voltak Hargita megyében, addig 2020-ra 4259-en, vagyis 16,81 százalékos csökkenést figyelhetünk meg. Ahogyan a 3. számú ábra is mutatja, 2000-ben magasabb volt a városban tanítók aránya 13,07 százalékkal a vidéken tanítókéznál. Az ezt követő években ez az aránybeli különbség valamelyest csökkent, ugyanis 2005-ben, 2012-ben és 2020-ban ez az arány 7 és 8 százalék között mozgott.

9. számú táblázat: A didaktikai személyzet számbeli megoszlása

	2000	2005	2012	2020	2000-hez képest a 2020-as csökkenés (%)
Hargita megye összesen	5119	4481	4127	4259	16,81
Város	2894	2406	2220	2291	20,84
Falu	2225	2075	1907	1968	11,56

3. számú ábra: A didaktikai személyzet aránya város és falu bontásban

Forrás: Nemzeti Statisztikai Hivatal, Tempo Online Adatbázis alapján saját számítás

Összefoglaló

Tanulmányomban Hargita megye oktatási helyzetét vizsgáltam. Első körben az infrastrukturális adottságokat elemeztem, hogy 2000-től milyen mértékben változott az oktatási intézmények száma, valamint a falusi és városi iskolák aránya. A Nemzeti Statisztikai Hivatal, Tempo Online Adatbázis adatai alapján elmondható, hogy

Hargita megyében 2000-hez képest 2020-ban sokkal kevesebb oktatási intézmény működik. Falusi viszonylatban az iskolák megszűnése, összevonása gyakoribb. Az iskolák tantermeinek számbéli alakulásának elemzéséből megtudtam, hogy míg az iskolaszámok és a diáklétszám is csökkenő tendenciát mutatnak, az osztálytermek száma gyarapodik. Ez minden bizonnyal az infrastrukturális újtásoknak tudható be. Fontosnak tartottam kitérni a diáklétszám alakulására is. A diáklétszám elemzése kapcsán közel 23 százalékos (22,54%) visszaesést figyelhattunk meg az elmúlt 20 év alatt Hargita megyében. Ez föltehetően a népességszökkenésnek, a kevesebb gyerekszületésnek, az elvándorlásnak tudható be. Bár a diáklétszám csökkent az évek folyamán, ha a tanulási nyelv szerinti megoszlást néztem, azt vettem észre, hogy a román nyelven tanulók aránya kismértékben csökkent (2000-ben az össz. diákság 19,12 százaléka tanult románul, míg 2020-ban 13,89 százalék), a magyar nyelven tanuló diákok aránya pedig némileg növekedett (míg 2000-ben 80,71 százalékuk iratkozott magyar tannyelvű osztályba, addig 2020-ban 85,52 százalékuk). A számítógépek és informatikai berendezések számbéli alakulását vizsgálva azt állapítottam meg, hogy az elmúlt több mint 20 év alatt, ezen a téren viszonylag magas fejlődés mutatkozott (82,6 százalékos a növekedés aránya 2020-ban 2001-hez képest). Ez bizonyára annak köszönhető, hogy maga az informatika világa is fejlődött és az oktatás területén is egyre nagyobb szerepet kaptak az informatikai eszközök. A didaktikai személyzet számának alakulását, valamint a városi és falusi környezetben tanítók arányát elemezve arra jutottam, hogy a diáklétszámhoz hasonlóan, ez is csökkenő tendenciát mutat (míg 2000-ben 5119-en tanítottak Hargita megyében, addig 2020-ra 4259-en).

Ahogy az adatok is mutatják, a legnagyobb probléma bizonyára a diáklétszám csökkenése, amely több más probléma (pl. pedagóguslétszám csökkenése, iskolák megszűnése) alapja. Bár a székelyföldi térség (jelen kutatás esetében Hargita megye) nagyon sok hiánnyal és hátránnyal indult a rendszerváltás után, ezeket a mai napig igyekszik behozni (lásd az osztálytermek gyarapítása és az informatikai eszközök számának növelése). Ennek ellenére a rurális térségekben lévő iskolák folyamatos elnéptelenedése, bezárása a mai napig érzékelhető. A téma nagyon komplex, így átfogó elemzésére egy nagyobb kutatásra van szükség, Hargita megyén belül is kisebb térségek vizsgálatával.

Irodalomjegyzék

- Biró, A. Z. (1984): *Beszéd és környezet*. Kriterion Kiadó, Bukarest.
- Biró, A. Z. – Bodó J. – Gagy J. – Túros E. (1994): A túlélés vonzásában. Helyzetelemző tanulmány a romániai magyar oktatási/nevelési szervezetről. In: Túros E. (szerk.) *Változásban? Elemzések a romániai magyar társadalomról*. Pro-Print Kiadó, Csíkszereda, 67–92.
- Biró, A. Z. – Ozsváth-Berényi, H. (szerk.) (2010): *Hogyan tovább, közoktatás?* Hargita Népe Kiadó, Csíkszereda.
- Biró, A. Z. – Bodó J. – Burus-Siklódi, B. (szerk.) (2015): *Szakképzés, Együttműködés, Társadalmi modernizáció*. Alutus Kiadó, Csíkszereda.
- Biró, A. Z. – Bodó, J. (szerk.) (2016): *Internet – Iskola – Anyanyelv*. Státus Kiadó, Csíkszereda.
- Biró, A. Z. – Sárosi-Blága, Á. (2018): Rurális iskolák – válaszút előtt? *Pro Scientia Ruralis*. 3 évf., 3-4. szám, 105-147.
- Biró, A. Z. – Bodó, J. (2020): Iskolai oktatás egy vidéki társadalom szemszögéből. *Tér és Társadalom*. 34. évf., 4. szám, 143-157. DOI: 10.17649/TET.34.4.3307.
- Biró, A. Z. – Sárosi-Blága, Á. – Szász, M. M. – Kovács, O. E. – Kovács, J. T. (2021): A tanító szerep változásai rurális környezetben. *Pro Scientia Ruralis*, 4. évf. 2. szám, 105-154.
- Bodó, J. (szerk.) (2004): *ALMa – Acces to the Labour Market*. Alutus Kiadó, Csíkszereda.
- Corbett, M. – Helmer, M. (2017): Contested geographies: competing constructions of community and eacieny in small school debates: Contested geographies. *Geographical Research*, 1., 4–57. <https://doi.org/10.1111/1745-5871.12209>
- Lingam, G. – Lingam, N. – Raghuwaiya, K. (2014): Challenges for Rural School Leaders in a Developing Context: The Case of Solomon Islands. *International Journal of Humanities and Social Sciences*, 2., 372–380
- McCracken, J. D. – Miller, C. (1988): Rural Teachers' Perceptions of Their Schools and Communities. *Research in Rural Education*, 5., 2. 23–26.
- Miller, C. – Bruce, M. (1995): The Role of Rural Schools in Community Development: Policy Issues and Implications. *Journal of Research in Rural Education*, 3., 163–172

- Roberts, P. (2013): The role of an authentic curriculum and pedagogy for rural schools and the professional satisfaction of rural teachers. *Australian and International Journal of Rural Education*, 2., 89–99.
- Sárosi-Blága, Á. (2018b): A vezetés mint fejlesztési lehetőség és eszköz vidéki iskolákban. *Pro Scientia Ruralis*, Vol. 1. 43-51. ISSN 2457-9068
- Szász, M. M. (2021): Szülői segítségnyújtás az iskolai tanulmányi feladatok teljesítésében – Szülőtípusok a házi feladatok teljesítésébe való bevonódás alapján - I. rész. *Acta Medicinae et Sociologica*, 12. évf., 33. szám. pp. 144-159.
- Szász, M. M. (2022): Szülői segítségnyújtás az iskolai tanulmányi feladatok teljesítésében - Szülői kommunikáció – II. Rész. *Acta Medicinae et Sociologica*, 13. évf., 34. szám. pp. 212-232.
- Szász, M. M. – Sárosi, B. Á. (2022): Az iskola-szülő kapcsolat elemzése szülői percepciók alapján egyszékelyföldi, periférikus vidékitérségben. *Iskolakultúra*. 32. évf., 7. szám, pp. 3-17.

Adatforrás:

Nemzeti Statisztikai Hivatal, Tempo Online Adatbázis

<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>

Abstract

The study examines the educational situation in Harghita County for the period 2000-2020, focusing on the following topics: infrastructure, changes in the number of educational institutions, the proportion of rural and urban schools, changes in the number of classrooms, changes in the number of students, the distribution of students by language of learning, changes in the number of computers and IT equipment, changes in the number of teaching staff, and the proportion of teachers in urban and rural areas. The starting point for this study is that the socio-institutional conditions of a county or region are crucial to the study of its educational situation.

Keywords: education, trends of change, rural schools, Harghita county